

ผู้ตรวจการแผ่นดิน

เสริมสร้างธรรมาภิบาล พัฒนางานสู่สากล

รายงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประจำปี ๒๕๖๒

การประกอบอาหารให้ผู้ต้องขังในเรือนจำรับประทาน มีปริมาณและคุณภาพอาหาร ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ

ผู้ร้องเรียนเป็นผู้ต้องขังในเรือนจำแห่งหนึ่ง ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่าเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ ปลอ่ยให้มีการนำอาหารสดที่ใกล้เน่าเสีย มีกลิ่นเหม็นมาประกอบอาหารให้ผู้ต้องขังรับประทาน โดยมีปริมาณและคุณภาพอาหาร ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ เป็นเหตุให้ผู้ต้องขัง ส่วนใหญ่ในเรือนจำแห่งดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญ ไม่เว้นแม้แต่ผู้ต้องขังในเรือนจำ หากมีการนำวัตถุดิบไม่มีคุณภาพมาประกอบอาหาร ก็จะมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังจำนวนมาก จึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินลงพื้นที่เพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงของเรื่องดังกล่าว ปรากฏว่า รายการสินค้าที่ผู้ประกอบการนำมาส่งในวันที่เข้าตรวจสอบนั้น ไม่ตรงกับรายการที่สั่งซื้อ และขาดส่งจำนวนหลายรายการ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และการให้ถ้อยคำของผู้เกี่ยวข้อง มีข้อสังเกตว่า การสั่งซื้อและตรวจรับอาหารดิบของเรือนจำที่ผ่านมาอาจจะไม่เป็นไปตามความจริง และเข้าข่ายเป็นการเอื้อประโยชน์อันมิชอบแก่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และบุคคลภายนอก เช่น วัตถุดิบที่ได้รับมาไม่ครบตามจำนวนที่สั่ง และไม่สอดคล้องกับรายการอาหาร เช่น สั่งไก่ชำแหละ แต่นำไก่ชิ้นและไก่บดส่งปะปนมากับไก่ตัว สั่งเนื้อหมูชำแหละ แต่นำไก่ชิ้น หน้ากากหมู และหมูปดมาส่งแทน สั่งกะทิ แต่นำนมข้นจืดมาส่งแทน สั่งผักกาดขาว ผักบุ้งจีนและกะหล่ำปลี แต่นำแตงกวา พริกเขียว และมะเขือเปาะมาส่งแทน โดยไม่แจ้งเหตุผลการเปลี่ยนแปลง อีกทั้งอาหารดิบที่จัดส่งมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอาหารที่กรมราชทัณฑ์กำหนด

ตัวอย่างลักษณะของอาหารดิบสำหรับจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง และอาหารปรุงเสร็จ (สำหรับผู้ต้องขังแต่ละคน)
ในวันที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเข้าตรวจสอบ

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงให้ทางเรือนจำชี้แจงข้อเท็จจริงเป็นลายลักษณ์อักษร และมีข้อเสนอแนะให้เรือนจำแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งการแก้ไขในวันดังกล่าวโดยทันที และการแก้ไขระยะยาว ซึ่งหน่วยงานได้รายงานผลการดำเนินการว่า เรือนจำมีคำสั่งย้ายเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ผู้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานสุขทกรรมให้พ้นจากหน้าที่ ส่วนกรณีปัญหาคุณภาพอาหาร หน่วยงานชี้แจงข้อเท็จจริงว่า การจัดซื้ออาหารดิบพร้อมเครื่องปรุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการตามสมควรแก่กรณีแล้ว ยังไม่ปรากฏพฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ หรือเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญาจนเป็นเหตุให้ต้องบอกเลิกสัญญา แต่รับฟังได้ว่าในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ปรากฏสมุดคุมการตรวจรับอาหารดิบ สมุดสับเปลี่ยนรายการอาหาร ซึ่งต่อมา หน่วยงานได้เชิญบุคคลภายนอกร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์ในการตรวจรับวัตถุดิบร่วมกับคณะกรรมการของเรือนจำ ตามมาตรฐานความโปร่งใสของเรือนจำที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ด้วย

ตัวอย่างลักษณะของอาหารดิบสำหรับจัดเลี้ยงผู้ต้องขัง และอาหารปรุงเสร็จ
ภายหลังการตรวจสอบและมีข้อเสนอแนะให้ทางเรือนจำปรับปรุงแก้ไขโดยเร่งด่วนแล้ว

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แนะนำให้เรือนจำดังกล่าวกำชับเจ้าหน้าที่สุทกรรมและ
ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดซื้ออาหารดิบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้เป็นไป
ตามระเบียบแบบแผนและหนังสือสั่งการของกรมราชทัณฑ์โดยเคร่งครัด ซึ่งต่อมา ผู้ร้องเรียน
แจ้งว่า ภายหลังการเข้าตรวจสอบและดำเนินการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ปรากฏว่า
อาหารมีคุณภาพดีขึ้น ผู้ต้องขังส่วนใหญ่กลับมารับประทานอาหาร ที่ทางเรือนจำประกอบเลี้ยง
โดยไม่ต้องใช้เงินส่วนตัวหรือสร้างภาระให้แก่ญาติในการสั่งซื้ออาหารจากร้านค้าของ
ทางเรือนจำมารับประทานแทนอาหารจัดเลี้ยงอีก ผู้ต้องขังมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และม
ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน